

multiplicamini. **I**te pueros fidelit' debent
nutrire. et eos in bonis edocere. scz **P**ater
noster. Ave maria. et symbolu fidei et decē
pcepta. et si delinquit debet eos corrigere
alioquin pctā pueroz redūdant in paren-
tes. **A**pl's. ad Ro. i. **D**igni sunt morte nō
solū facientes sed etiam p'sentientes facien-
tibz. **S**exta avis est turtur. et cōuenit vir-
ginibz et viduis. ppter p'prietates q's habet
Nā turtur est avis casta. sic xgines debēt
esse caste mente et corpe. et sic ducūt vitam
angelicam. **V**n **H**iero. **I**n carne pter car-
nem vivere non est humanū s' angelicum
Ite turtur eligit sibi granū p'p' et triticeū
et nō curat cadaver sicut coruus. **S**ic xgi-
nes debēt sibi eligere christū in sponsu q
se i euāgelio assimilat grano tritici. **E**t sic
virgines sunt sponse christi et reginē celi.
Vnde in ps. xliij. **A**stitit regina a dextris
tuis i ve. deau. **V**nde **A**ugl. **G**audia vir-
ginum christi sunt de christo. cum christo
per christum. post christum. propter chri-
stum. **I**tez turtur quādo perdit maritum.
tūc nunq's assumit sibi aliū. nec sup ramuz
viridē amplius sedet. nec aquā puram bi-
bit. **S**ic vidua postq's perdit maritum de-
bet eligere sibi statū viduitatis qui habet
fructum sexagesimū. cū status m'rimonia-
lis bz fructū tricesimū. s' xginū bz fructuz
centesimū. **I**te turtur q'n perdit maritum
tūc habet gemitū p cantu. sic vidue debēt
peccata sua deplangere. nec amplius tur-
pia verba pferre s' o'oni intendere. **I**tem
turtur caret felle. sic xgines et vidue debēt
esse mites et nō iracūde. exemplo **M**arie q
est mater xginū et vidua et omniū mulie-
rū. **S**eptima avis est grus. et puenit fa-
mulis et ancillis ppter p'prietates suas.
Nā grues habent regē cui oēs obediunt.
Ite habet custodē et vigilē de nocte q cu-
stodit reges cū ceteris. **E**t iste vigil a natu-
ra bz illam pudentiam q recipit lapidez
in pedē dextrū et stat sup sinistrū. et q'cito
incipit dormitare. tūc lapis cadit de pede.
et sic euigilat. et q'n aliqd audit. tūc clamat
et sic oēs euigilāt et euolāt et euadūt piculū
Sic serui et ancille debēt obedire dñis et
dñabz suis in licitis et honestis. **V**n **A**pl's

ad **E**ph. vi. **S**erui obedite dñis v'ris sic
christo. qz christ' dabit ipsis v'z p'miū in
celo. p laboribz suis. **I**te debēt esse vigiles
et diligenter custodire res dñoz suoz. et
p oculis h're vt satisfaciāt sponcioni quaz
fecerūt. pmonendo bona dñoz suoz. et p
ueniendo damnu inquantū poterunt. **E**t
quibz patet q illi nō satisfaciūt p'missioni-
bus suis q furtiue subtrahunt et occulte co-
medūt. vel alijs psonis dant res dñozum
suoz cōtra voluntatez eoz ipsi serui et an-
cille. **E**t etiā q recipiunt ab eis tenent resti-
tuere. si volūt veram p'nitentiā de pecca-
tis agere. qz non dimittit peccatū nisi resti-
tuatur ablatū. **Q**uantū ad tertiā ptem
illius sermonis nota exemplū de quodam
opario q orauit. p diuine p'cio diurno.
et sic diues saluatus est. **H**oc quere infra
in p'mptuario exemplor. iij. **I**tez quō
in morte diuites qnq's abijciunt et paupes
qnq's exaltantur. **H**oc exemplū quere ibi
dem. xlix. **P**. **D**e duodecim
fructibus misse. **S**ermo. xlvij.

Ecce ego vobi
scum sum omni. di. vsq's ad p'sū.
sc. **M**att. xxvij. **J**ohānes de
sācto **S**eminiano dicit. **S**ic corpus nihil
valet sine societate anime ex eo q caret vi-
ta naturali. attestante **A**risto. de anima:
Egrediēte aīa de corpe corpus marcescit
et expirat. **I**a aīa nihil valet sine societa-
te dei ex eo q caret vita spūali. **V**n dñ in
decre. **D**eus ē vita anime. de p'g. dis. i. **S**i
anteq's. **E**xpedit g nobis et omnino neces-
sariū est q deus sit nobiscum. **T**ūc autē
de? erit nobiscuz q'n diligēt et deuote au-
dimus missam. **V**n dicit. **E**cce ego. **V**n
in p'nti sermone dicendū est de duodecim
fructibz quos q's cōsequit' q deuote et dili-
genter audit missam. vt sic alliciant grossi
homies ad intrandū ecclesiā q stant in fo-
ro vel i cēmiterio et raro audiūt integrā mis-
saz etiā in diebz dñicis. **P**rimus fruct'
est q qntū spaciū terre si hō interim trāsi-
ret et totū daret in elemosynā. nō tm pdes-
set sic deuota auditio vnius misse. **Q**uid
tūc q'n in vno die quattuor vel sex audit?

Bermo

Si quis daret pratum unum vel agrum propter deum talis putaret se magnum opus fecisse. modo in fra celebrationem unius missae posset quis pertransire plura prata vel plures agros. Quot missas neglexisti de mane diu dormiendo in cimiterio vel in foro stando. vel in tabernaculo sedendo tempore divinum. **Secundus** fructus quod angeli delectabiliter morantur cum illo homine et solliciti eum custodiunt. quod ipse fecit se socium ipsorum angelorum in assistendo et laudando regem angelorum et hominum. **Ambrosio** super **Lucam**. Non dubites assistere angelos quando assistit christus in altari scilicet quando immolatur. **Unus** angelus custodit illo die hominem illum qui die audit missam ubicunque locorum. In mensa. in lecto. in campo. in labore. Et sic erit melius custoditus illo die in corpore et in anima. **ps. xc.** Angelis suis deus mandavit de te. **Tertius** fructus quod qui in venialibus peccatis est et devote visitat ecclesias audiendo missas. venialia peccata sibi dimittuntur. Et hoc fit multipliciter. **Primo** cum intrat ecclesiam et devote recipit aquam benedictam. ut habet de consecratione. dist. iiij. aqua sale. **Secundo** dicendo psalterium cum sacerdote illi qui sciunt. **Tertio** quotiescunque audit nomen iesus vel Maria in collecta in epistola in euangelio. et devote flectit genua percutiendo pectus suum. totiens dimittuntur sibi peccata sua venialia. **Quarto** in elevatione quando videt corpus christi elevari in missa. que significat elevationem christi in cruce. et sic devote percutit pectus suum. **Quinto** post elevationem et post memoriam defunctorum quando sacerdos dicit. Nobis quoque peccatoribus. et sic etiam cum sacerdote percutit pectus suum. **Sexto** in sumptione corporis christi quando sacerdos sumit corpus christi. et laudabile est quod non la paucis ictibus pulsatur. et cum sic quis devote percutit pectus suum. tunc etiam venialia sibi dimittuntur. **Septimo** in fine missae quando devote recipit benedictionem de manu sacerdotis. **Octavo** quando post missam recipit aquam benedictam de manu celebrantis. **Nono** quot pater noster infra illam missam oravit siue etiam alias. tunc propter quodlibet pater noster dimittuntur venialia peccata. ut habet in decre. de preceptis. dist. iiij. De quotidianis. Ex quo omnes

nes sumus in peccatis venialibus. **Proner.** **xxiiij.** Septies in die cadit iustus et resurgit. **Unus** etiam in decre. Omnis homo habet peccata venialia. dist. i. Medicina. et c. tres autem. **Tunc** libenter debemus audire devote missam. ut nobis peccata venialia dimittantur. **Item** sciendum quod plura venialia vel pauciora dimittuntur per illam iam dictam benedictionem audietis missam. **Quartus** fructus quod qui in peccatis mortalibus audit missam et prius est in ecclesia cum christus immolatur in altari. quandoque ante finem missae deus recipit eum ad gratiam. indulgendo sibi omnia peccata sua mortalia. **Unus** henricus de bassia super **Gen.** Christus in terra degens nulli misericordiam denegavit fideliter petenti. Hoc patet in latrone cui dixit in cruce. Hodie mecum eris in paradiso. **Sic** in beata Maria magdalena cui dixit. **Luc. xij.** Dimittuntur tibi peccata tua. **Quid** equale vel maius est nunc inuisibile fide credere presentem in eucharistia Iesum christum Marię filium. et in presentia ipsius qui veraciter presens est in altari ipso corde peritro et humili invocare. videtur quod nihil refert quod ad effectum gratie et venie consequende. **Et** hoc idem vult illud dictum euangelij **Joh. xx.** Beati qui non viderunt et crediderunt. **Queritur** utrum peccator debeat intrare ecclesiam et missam audire. **Respondetur** quod sic. etiam quotiescunque magnus peccator nisi esset excommunicatus aut interdictus. **Quia** excommunicatus maiori excommunicatione non debet intrare ecclesiam nisi ad sermonem. et finito sermone statim exire tenetur. **Et** sic ex eundo debet cogitare quod non est dignus cum ceteris christifidelibus stare in loco sancto. nec in futuro cum sanctis et angelis in celo. **Et** oportet eum carere fructu istius missae. et omnium missarum et omnium indulgentiarum et omnium bonorum quod hodie fiunt in toto mundo et est quasi membrum abscisum a capite. id est a christo et a membris christi fidelibus. sic quod nullus audeat sibi loqui nec comedere nec bibere nec quoniam modo sibi participare. **Unus** dicitur in decre. Communicans excommunicato indebite excommunicationem incurrit. xi. q. iiij. **Precipue.** **Sed** excommunicatus minori excommunicatione potest ecclesiam intrare et missas audire. sed ad

osculum pacis non debet accedere nisi sit absolutus a minori excommunicatione. et si unus prius sacerdos potest eum absolueret a minori excommunicatione quaz incurrat precipiendo cum excommunicatis publice denunciatis. **Etiam** dictis patet quod bonum est grossis peccatoribus intrare ecclesiam et audire missam et sermonem. **Unde Chrysostomus.** Multis infunditur gratia in presentia corporis christi. Sed diceret quod possumus hoc cognoscere quod deus indulget mihi peccata mea. hoc quod res supra sermone. v. pte. iij. **Quintus** fructus est quod quod presentis est missae potest quotidie spiritualiter communicare. Sed quod quis communicat spiritualiter? Respondet quod quicumque quis deuote audit missam existens in gratia et sine peccato mortali. et habet affectum ad sacramentum percipiendum et cogitat in corde suo: **O** pie domine iesu christe quod libenter velle te hodie suscipe in sacramento altaris. hoc bene non audeo accedere quod timeo te offendere. propter indispositionem meam: **Attamen** supplico tibi ex toto corde quatenus mihi hodie etiam misericorditer velis imitari illam gratiam quam percipiunt sunt isti deuoti homines qui hodie in ecclesia dei te digne in sacramento altaris recipiunt. et sic talis spiritualiter communicat. **Unde Augustinus.** Crede et manducaasti. Et talis qui sic cum magno desiderio et deuotione audit missam maiorem gratiam interdum potest consequi quam ille qui etiam eodem die ad sacramentum accessit. imo quod ipse sacerdos celebrans missam quod sacerdotes quibus non sunt ita bene dispositi et deuoti. hoc distracti et in deuoti. **Sextus** fructus est quod prius est missae magis princeps erit eo die omnium bonorum quod fiunt in ecclesia dei ab omnibus christifidelibus in toto mundo. ps. cxviij. **Participet** me fac deus omnium tibi. et c. **Quia** iste est articulus fidei: Credere secundum communionem. i. credere quod quilibet existens in gratia habet quotidie participationem omnium missarum ieiuniorum elemosynarum et generaliter omnium bonorum quod fiunt in mundo. Sed diceret unde hoc. Respondet quod vnio et charitas fraterna facit hoc. **Unde Bernardus.** Charitas largiflua omnia facit communia. scilicet hoc et in celis. **Attamen** vnus est plus participabilis quam alius quod est dispositior et propinquior capiti id est

christo plus participat: **Modo** audiendo missa erit homo magis perceptibilis. Et hoc merito quisque gaudere debet. quod multi sunt adhuc boni homines in mundo qui fideliter seruiunt deo. et multa bona opera faciunt. quod si boni non essent deus mundum dudum perlagisset. hoc propter bonos parcat malis. **Unde Bernardus. xviij.** Si decem iniusti inuenti fuissent in sodomis. dominus propter decem peccasset sodomitis. **Septimus** fructus est quod oratio tua citius exaudietur in ecclesia et in presentia dei. et etiam oratio sacerdotis celebrantis. quod quilibet sacerdos in quolibet missa tenetur orare pro circumstantibus. **Hoc** patet in canone in missa ubi dicitur: **Et** omnium circumstantium quorum tibi fides cognita est et nota deuotio pro quibus offerimus. **Et** etiam orationes sanctorum et angelorum. **Quam** pie credendum est. quod sanctus iste vel illi de quibus legitur missa. imo angeli qui presentes sunt in speciali orant pro celebrante et circumstantibus. et tales orationes citius exaudiuntur. **Octauus** fructus quod anime pro quibus celebratur vel etiam pro quibus circumstantes orant. habent ex hoc speciale solatium secundum Augustinum in enchiridion. et secundum Gregorium in dialogo. **Quod** etiam confirmat beatus Bernardus dicens: **Quod** quantum et mirificum donum de dei misericordia quod nunquam celebrant diuina mysteria quin ibi percurrant duo virtuosa opera scilicet vnus peccatoris conuersio. et vnus anime a penis liberatio. **Oblatio** eucharistie est maximum sacrificium. **Unde** beatus Alexander papa. **Nihil** in sacrificijs maius esse potest quam corpus et sanguis christi. **Exemplum** de anima illa que pro quindecim annos debebat in purgatorio puniri. et per vniam missam fuit liberata. **Item** anima cuiusdam qui per tres missas de purgatorio fuit liberata. **Hoc** exemplum quod est infra in promptuario. v. p. **Non** fructus secundum Anselmum. quod vna missa in vita hominis cum deuotione audita plus valet quam mille post mortem. scilicet quo ad primum essentiale. et cum hoc etiam purgatorium illius hominis qui cum deuotione audit missam minoratur. **Unde** de utilitate missae dicit Chrysostomus. **Tantum** valet celebratio missae quantum mors christi in cruce. **Unde** Thomas de aquino. **In** qualibet missa inuenitur omnis fructus et utilitas

Bermo

quam christus in die parascenes opatus est in cruce cū morte sua. Et eandē grām et fructū quilibet deuotus q̄ digne cōmunicat p̄cipit. Et firmiter sperandū est q̄ etiā ille q̄ deuote audit missā. et sic spūaliter cōmunicat etiā p̄cipiet. **Decimus fructus** sūm **Bedā.** Mulier p̄gnans q̄ interest missę deuote. si p̄tingit eā eadē die parere. sperandū ē q̄ de⁹ letificabit eā i p̄tu. et angeli custodiāt sollicitē m̄rez cū fetu. Et mulier p̄gnans infra missā debet deuote inuocare beatā virginē Mariam matrem christi q̄ impetret sibi a filio suo dñō nostro iesu christo vt letificet in p̄tu. sicut ipsa fuit letificata qñ peperit filiū suū. et nō credere i lram q̄ nominat longitudo christi. et ad superstitiones vetularum circa p̄turientes. **Undecimus fructus** est sūm **Ambro.** Quicqd̄ hō illa die comedit plus puenit sue nature post auditionē missę q̄ ante. q̄ landabilis cōsuetudo est nō comedere nisi audita missa. Insuper p̄sperabitur illa die in labore. in artificio. in emptionib⁹. i peregrinationib⁹. et dñs cōfortat eū in corpe et i anima. et necessaria vite habebit. nec erit paupior anno elapso. etiā si quotidie audiuisset missam. **Vñ Mat̄. vi.** Primum querite regnū dei et iusticiā eius. et h̄ omnia adiciētur vobis. scit enī pater vester zc. **Exemplū** de duob⁹ sutorib⁹ q̄ vn⁹ quotidie audiuisset missā et satis habuit cū vxore et pueris. et alius raro audiuisset missam et laborauit in dieb⁹ festiuis. et tñ semp in egestate vixit cū sola vxore. et nullū puerū habuit. et semper in debitis fuit. **Duodecimus fructus** si cōtingeret te illo die quo missam audiuisti mori. tunc christus p̄ns erit tibi in extremis. et vult tibi astare si cū p̄sens fuisti et sibi astitisti missam audiendo. **Lud. vi.** Eadez mensura. zc. Insuper si illo die quo missam audiuisti incideres i piculum vite tue. tūc securior eris. et deus misericorditer de manib⁹ inimicorū te p̄sequētū eripiet. h̄ fiducialit̄ sperare debes **Utrū** q̄libet quotidie teneat audire vnā missam. Rñdetur sūm **Hosti.** Die dñico quilibet tenet ex p̄cepto audire vnā missā etiā totā. ita q̄ accipiat benedictionem de

manu sacerdotis. vt habetur d̄ con. dis. i. **Missas.** Nisi excuset magna necessitate. vt habetur in decre. in dicto. c. **Missas.** Hoc illi deberet attendere q̄ stant in cēmiterio vel sedēt in taberna infra missā. et qñ audiūt pulsū ad eleuationē. tūc currunt in ecclesiā. et viso corpe christi. statim econuerso exeūt. et sic qñq̄ in quattuor septimanis nunq̄ integrā missā aut s̄monem audiūt. Itē sciendū q̄ famuli et ancillę. filij et filię tenent dñica die audire missā integrā et si dñi eos impedirēt sine rōnabili causa vel iuberent eos laborare in die festiuo in eos redundaret. et in h̄ graniter peccarent. **Sz** qd̄ de ancillis q̄ de mane infra missā laborāt et post prandiū ad choreā vadūt. Rñdetur q̄ tales tripliciter peccāt mortaliter. **Primo** missam sine causa negligendo. **Secundo** in die festiuo d̄ mane laborando. **Tertio** post prandiū chorizando qd̄ peius est. **Vnde Angl.** Melius est in die dñico arare q̄ chorizare et melius est mulierē lanam suā texere q̄ impudice chorizare. Et ratio est. q̄ in chorea quasi omnia p̄tā mortalia cōmittunt. **Hoc** quere i p̄mptuario. viij. **Q.** Itē querit ex q̄ tam fructuosum est audire missam. vtrūq̄ melius sit in dieb⁹ ferialib⁹ manib⁹ laborare. aut in ecclesia manere et deuotionib⁹ intendere et elemosynas recipere. Rñdet q̄ melius est laborare et laborē illū deo offerre. quia hō ad laborē nascit̄. et non licet homini sano mendicare. de con. dis. v. **Rñd qd̄.** Exceptis sacerdotib⁹ et religiosis q̄ habent diuinis intendere. **Vñ** fidelib⁹ laboratorib⁹ d̄ in. ps. cxxij. **Labores** manū tuarū zc. Itē sciendū q̄ illi laboratores et etiam serui et ancillę q̄ quotidie nō possunt missę interesse. qñ tales audiūt nolā vel campanam q̄ pulsat ad eleuationē corporis christi debēt genua sua deuote flectere et iesū christum q̄ in missa elenat̄ humiliter et cū p̄trito corde inuocare. siue sint in campo. siue i domo. siue in coqna. siue in quocunq̄ loco i labore. Itē vltimo exēplū quō christus p̄seruat auditores missę a p̄secutione malorū hominū q̄ p̄sequunt̄ vitam ipsius. **Legitur** de quodā nobili qui in extrema

infirmis posuit docuit suū filium tria.
Primo cauere a mala societate. allegās
 sibi dictū ps. xviij. *Cū sancto sanctus eris*
zē. Secundo se debere pformare alijs bo
 minibz in licitis z honestis. Allegans illud
 Apli Ro. xij. *Gaudere cū gaudentibz zē.*
Tertio audire missas quotidie. Et post re
 cōmēdauit filium suum dño suo regi. z sic
 obiit. *Erat autē qdā officialis regis q ex i*
uidia accusauit illū iuuenē cū regina apud
regē. addens p signo si offenderet reginā
ad fletum. tunc iuuenis fletet cū ea. Et rex
eandē percussit reginā ad maxillas in pntia
iuuenis z ipsa incepit flere. z iuuenis sili cū
ea. Et rex ait officiali. quō interficiāz eum
cū pater suus mibi eū fideliter recōmenda
uit. Et ille. vocate cemētarios vestros qui
sunt i silua z pcepit ipsis in secreto. q qui
cūqz cras mane veniet ad eos nomine ve
stro q illū piciant in fornacē calcis z nul
li de h dicāt. Rex autē summo mane misit
iuuenē illū nomine suo ad cemētarios. Et
eū sic eqtaret in silua. audiuit pulsare ad
missam in capella quadā in silua. z denia
uit a via z audiuit missam illā vsqz ad fi
nem. Et alius officialis sequebat eū z pue
nir iuuenē dicēs cemētarijs. Fecistis sic vo
bis impatū est a rege. Respōderūt. adhuc
nō fecimus. h iam faciē. z piceerūt offi
cialē illū in fornacē calcis. z sic verificatus
ē in illo officiali illud dictū sapiētis. Ecq.
xxvij. Faciēti nequissimū p silū sup ipsūz
deuoluetur. Rex his auditis vocauit iu
uenem secrete z interrogauit ipsū quare
pridie fletisset cū regina. z quō iam sic de
uiasset a via. Et indicauit regi ille iuuenis
quō pater suus in extremis reliquisset sibi
illa tria documēta dicēs. Vi fili si illa tria
seruaueris corā deo et hominibus saluus
eris. Et sic rex intellexit inuidiam z fraudē
officialis. z innocentia illius iuuenis z re
ging. z eum z eam amplius plus dilexit. et
hic adolescens ille proficiebat coram deo
et hominibus. sapientia. grate z grā. Itē
aliud exemplū de illo tyrāno qui eqtavit
ad campum z audiuit pulsare ad missā et
nūqz vltimo audiuit integrā missā vlt ser

monē. Doc quere in pmtuario. xlvi. **M**

Sermones discipuli de scis finiunt

Incipit registrum breue hu
 ius operis scō in ordinem alpha
 beti. effectus specialiores cuius
 libet sermonis breuissime indi
 cans.

Andreas no
 uem habet priuilegia. sermo.
 ne. ij. parte prima per totū ad
 longum.

Andreas habet a christo magnā potesta
 tem. subueniēdi homini in quacūqz ne
 cessitate ipsum deuote inuocanti. sermo.
 ij. pte. ij. vsqz ad finem.

Angelus custodit hominē in vtero. in mū
 do z in morte. sermone. xxxvij. parte pri
 ma post principium

Angelus Michael habet ponderare ope
 ra hominū. ibidem pte. ij. in principio.

Angelus Michael habet officiū. animas
 scz in celum portandi. ibidem post medi
 um vsqz ad finem

Angelos honorare tenemur quattuor de
 causis. ibidem parte tertia p totū

Anime in purgatorio existentes de quat
 tuor generibus hominum conqueruntur
 ser. xli. parte tertia.

Animabz in purgatorio existentibz tenem
 subuenire. ppter tria. ibidē pte. i. p totū.

Animabus in purgatorio existentibus qui
 bus suffragijs subueniendū sit. vide ibi
 dem parte. ij. per totum

Artholomeus apostolus
 septem habet priuilegia. sermo.
 xxxij. parte. i. per totum

Bartholomeus inuocādus est tanqz sin
 gularis patronus i omnibus infirmitati
 bus et tribulationibus. ibidem parte. ij.
 per totum

Beatitudines octo sunt. ser. xl. per totū
 ad longum

Blasphemare deum est heu iam cōmune
 peccatum. ser. xxv. pte. ij. p totum.